

**LIETUVOS NACIONALINĖS MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKOS  
KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2017 – 2019 METŲ  
PROGRAMA**

**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos korupcijos prevencijos Programa parengta vadovaujantis, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa (toliau - Nacionalinė kovos su korupcija programa), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, bei atsižvelgiant į 2017 m. sausio 5 d. patvirtintą Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 2017-2019 metų Strateginės veiklos planą bei Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. IV-759 patvirtintais Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau-Nacionalinė biblioteka-LNB) nuostatais.

2. Programoje pateikiami korupcijos prevencijos Nacionalinėje bibliotekoje tikslai ir uždaviniai, bendrosios ir specialiosios korupcijos prevencijos priemonės, korupcinių teisės pažeidimo tyrimo ir visuomenės įtraukimo į kovą su korupciją būdai.

3. Programa įgyvendinama pagal pridedamą Priemonių planą.

4. Programa ir ją įgyvendinantis Priemonių planas nuolat pildomi ir tobulinami teisės aktuose nustatytais terminais bei atsižvelgiant į Nacionalinės bibliotekos strateginio veiklos plano pasikeitimus. Visi suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos ir Priemonių plano nuostatų per visą jų įgyvendinimo laikotarpį.

**II. SITUACIJOS ANALIZĖ, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI**

5. Nacionalinėje kovos su korupcija programoje korupcija apibrėžiama kaip viena iš nacionalinių grėsmių valstybei ir kaip vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliančių grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiančių socialinį teisingumą, sąžiningą konkurenciją, verslo sąlygas, mažinančių ekonomikos augimą, keliančių pavojų valstybės valdymui, valstybės ar savivaldybių įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Korupcija yra latentinis reiškinys, o korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų poveikis įvairioms teisinėms, politinėms ir socialinėms sritims paprastai išryškėja tik vėliau, susidūrus su korupcijos pasekmėmis. Tai reiškia, kad veiksminga valstybės antikorpacinė veikla turėtų būti skirta ne tik korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams užkardyti, bet ir šalinti bei mažinti sąlygas asmenims, dirbantiems viešajame sektoriuje, turėti naudos, atlikti žalingus veiksmus ar susilaikyti nuo naudingų visuomenei veiksmų.

6. Remiantis sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016“ duomenimis, galima daryti išvadą, kad Lietuvai pavyko pasiekti aukštesnį korupcijos suvokimo indeksą, pagal kurį valstybė priskiriama prie šalių, geriau kontroliuojančių korupciją ir siekiančių tapti dar skaidresnėmis.

7. Nacionalinės bibliotekos Korupcijos prevencijos 2017-2019 metams programa tęstinis dokumentas. Jis perima, įprasmina ir įgyvendina korupcijos prevencijos priemones numatytas 2014 metais priimtoje Kovos su korupcija Nacionalinėje bibliotekos programoje.

8. Programos **tikslas** – užtikrinti ilgalaikę, kryptingą ir veiksmingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą.

8.1. išaiškinti ir šalinti korupcijos Nacionalinėje bibliotekoje prielaidas, užtikrinti racionalų ir skaidrų Nacionalinei bibliotekai skiriamų lėšų panaudojimą.

9. Programos **uždaviniai** – vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą korupcijos prevencijos priemonių plano nuostatų įgyvendinimą;

9.1. organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją Nacionalinės bibliotekos veiklos srityse;

9.2. kurti korupcijai nepakančią aplinką Nacionalinės bibliotekos bendruomenės narių tarpe;

9.3. nustatyti korupcinių veiksnių galimybes;

9.4. užtikrinti galimų teisės pažeidimų bendruomenės narių tarpe prevenciją;

9.5. skatinti nepakantumo korupcijos apraiškoms aplinką.

### **III. KORUPCIJOS SUVOKIMAS, PROGRAMOS ELEMENTAI IR VERTINIMO KRITERIJAI**

10. Europos Tarybos kovos su korupcija grupė korupciją apibūdina taip: „Korupcijų – tai kyšininkavimas ir kitoks elgesys asmenų, kuriems valstybiniame arba privačiame sektoriuje yra pavestos tam tikros pareigos, susijusios su įpareigojimais, patikėtais jiems kaip turintiems valstybės pareigūno, privataus darbuotojo, nepriklausomo agento statusą, ar kitokiais santykiais, ir kurių tikslas – bet kokia neteisėta nauda sau ir kitiems“. Pagal šį apibrėžimą korupcinių veiksnių subjektas gali būti ne tik valstybės valdininkas, bet ir bet kuris tarnautojas.

11. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas. Prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos paperkant ar siekiant asmeninės naudos: valstybės tarnautojo ar kito darbuotojo piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, tarnybos pareigų neatlikimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, piktnaudžiavimas pasitikėjimu tarnybiniame, komerciniame ūkinėje ar finansiniame veikloje, dokumentų ar matavimo priemonių rodmenų suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, taip pat tyčinis ir nusikalstamas buhalterinio dokumento ar įrašo, kuriame nurodoma melaginga arba netiksli informacija, sukūrimas arba panaudojimas ar neteisėtas atlikto mokėjimo neužregistravimas ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

12. Korupcinio pobūdžio veikų sąvoka, taip pat kitos šioje Programoje vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nurodytas Lietuvos Respublikos Korupcijos Prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

13. Korupcijos apraiškos kenkia demokratijai, ekonomikai ir teisinei sistemai, valstybės nacionaliniam saugumui.

14. Rengiamos kovos su korupcija priemonės turi būti nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės. Kovos su korupcija veiksmai turi įtraukti korupcijos prevencijos, neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimą. Būtina ugdyti visuomenės nepakantumą šiam reiškiniui, plėtoti glaudesni institucijų bendradarbiavimą.

15. Pagrindiniai Programos elementai yra:

15.1. korupcijos prevencija;

15.2. korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikų prevencija. Galimų korupcinių teisės pažeidimų tyrimas;

15.3. bendruomenės įtraukimas į galimai korupcinio pobūdžio veikų identifikavimą, galimai korupcinių teisės pažeidimų atpažinimą ir tyrimą.

16. Programos efektyvumas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

16.1. pagal Priemonių plane numatytų priemonių įvykdymo skaičių;

16.2. pagal teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuotų pranešimų apie galimas korupcinio pobūdžio veikas Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos veikloje skaičių;

16.3. pagal Priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimą per jame nustatytus terminus.

#### IV. KORUPCIJOS PREVENCIJA

17. Korupcijos prevencijos tikslas – siekti, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų vykdoma veikla būtų nešališka ir skaidri. Korupcijos prevencijos tikslas LNB – užkirsti galimybę korupcijos pasireiškimams ir apraiškoms atsirasti. Atlikti procedūrų, norminių aktų, sudarančių galimybę atsirasti neteisėtiems veiksams audita/prevenciją.

18. Svarbiausi teisiniai-organizaciniai korupcijos prevencijos LNB veiksniai – įvardinti ir suteikti darbuotojams galimybę atpažinti veiksmus prieštaraujančius galiojantiems teisės aktams.

19. Sukurti efektyvų kontrolės ir reagavimo į korupcijos apraiškas mechanizmą, atsižvelgiant į būtinybę ir praktiką nuolat tobulinti teisės aktus, jų įgyvendinimo procedūras ir priemones.

20. Korupcijos prevencijos priemonės LNB yra:

20.1. korupcijos prevencijos LNB programa;

20.2. teisės aktuose įtvirtinto teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas;

20.3. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas LNB pateikimas (asmenų antikorpucinis patikrinimas) teisės aktų nustatyta tvarka;

20.4. darbuotojų, taip pat visuomenės švietimas ir informavimas apie kovos su korupcija LNB bibliotekoje programos įgyvendinimas;

20.5. nustatytų korupcijos recidyvų viešinimas.

21. Korupcijos rizikos analizė:

21.1 korupcijos rizikos analizė teisės aktų nustatyta tvarka atliekama tose LNB veiklos srityse, kur yra didelė korupcijos apraiškų tikimybė;

21.2. korupcijos prevencijos priemonės LNB koordinuoja ir kontroliuoja LNB direktoriaus paskirtas darbuotojas:

21.1.1. rengia Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo planus;

21.1.2. organizuoja ir analizuoja apklausas, kurios identifikuoja galimos korupcijos apraiškų sritis;

21.1.3. pagal kompetenciją nagrinėja asmenų pareiškimus, skundus dėl korupcijos atvejų bei teikia pasiūlymus korupcijos prevencijos priemonėms nustatyti;

21.1.4. rengia ir dalyvauja korupcijos prevencijos priemonėse;

21.1.5. inicijuoja vidaus teisės aktų korupcijos prevencijai rengimą ir vertinimą.

22. Teisės aktų nustatyta tvarka antikorpuciniu aspektu vertinami LNB reglamentuojantys dokumentai-teisės aktai ir jų projektai, jei juose reguliuojami ar numatomi reguliuoti visuomeniniai santykiai yra nurodyti Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatyme.

23. Organizuodama viešuosius pirkimus ir vykdydama viešųjų pirkimų procedūras LNB vadovaujasi viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais.

24. LNB nustatyta tvarka pateikia juridinių asmenų registrams visą privalomą teikti šiems registrams reikalingą informaciją.

25. Darbuotojų ir visuomenės antikorpucinis švietimas ir informavimas:

25.1. nepakantumo korupcijos apraiškoms ugdymas privalo tapti neatskiriama darbuotojų švietimo dalimi. Šio švietimo tikslas-pilietiškumo ugdymas, asmens dorovės puoselėjimas, asmenybės teisių ir pareigų visuomenei ir valstybei visuma;

25.2. LNB užtikrina darbuotojų dalyvavimą korupcijos prevenciją įgyvendinančiuose renginiuose, paskaitose kituose renginiuose;

25.3. LNB pagal galimybes prisideda organizuojant ir įgyvendinant antikorpucines švietimo priemones;

25.4. LNB informuoja visuomenę apie veiklą įgyvendinant korupcijos prevencijos Programą;

26. LNB nedelsiant informuoja apie nustatytus galimai korupcinius atveju.

## **V. KORUPCINIŲ PAŽEIDIMŲ TYRIMAS**

27. Korupcinių pažeidimų tyrimo tikslas – užtikrinti, kad korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai būtų atskleisti, o kalti asmenys būtų nubausti teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. Siekiant kuo geriau iširti korupcinius teisės pažeidimus, būtina:

27.1. nustatyti LNB Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyriaus, Komunikacijos ir rinkodaros departamento atsakomybę kovojant su korupcija;

27.2. optimaliai vykdyti prevenciją, atidžiai, išsamiai tikrinti gautą informaciją ir nešališkai vertinti;

27.3. sudaryti darbuotojams, įgaliotiems rengti korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo planus bei vykdyti korupcijos prevenciją, tinkamas sąlygas tobulintis;

27.4. organizuoti ir plėtoti bendradarbiavimą tarp LNB vadovų tiriant informaciją apie atliekamus tarnybinius patikrinimus, kurių metu gali būti nustatyta ir nusikalstamos veikos požymių.

## **VI. INFORMACIJOS SKLAIDA, VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR PARAMA**

28. Visuomenę būtina informuoti apie korupcijos apraiškas, korupcinių teisės pažeidimų tyrimą, korupcijos prevencijos priemones, galimybę pasipriešinti korupcijai ir visuomenei įtraukti į kovą su korupcija. LMB įgyvendina šias priemones:

28.1. LNB interneto ir intraneto svetainėse skirti nuolatinius puslapius Programos ir jos įgyvendinimo klausimams. Puslapiuose skelbiama informacija apie LNB turimus informacinius resursus korupcijos prevencijos problematika. Informuojama apie naujai priimtus teisės aktus korupcijos užkardymo klausimais;

28.2. skelbiami pranešimai apie įgyvendinamas antikorpucines priemones, metodinė medžiaga korupcijos užkardymo klausimais;

28.3. interneto ir intraneto vartotojams suteikiama atgalinio ryšio galimybė – teikiami komentarai, atsiliepimai, nuomonės, siūlymai ir kt.;

28.4. LNB organizuoti renginius korupcijos apraiškų ir žalos visuomenei (moralinės, finansinės) atpažinimo klausimais;

28.5. tobulinti pranešimų apie galimas korupcijos apraiškas LNB tvarkas ir procedūras;

28.6. kurti, diegti ir naujinti korupcijos prevencijos programas.

## **VII. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS**

29. Korupcijos prevencijos Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas LNB generalinio direktoriaus įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sritis ir Programos įgyvendinimo dalis.

---

PATVIRTINTA

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo  
bibliotekos generalinio direktoriaus  
2017-03-23 įsakymu Nr. B-71

LIEUVOS NACIONALINĖS MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKOS  
KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO  
PRIEMONIŲ PLANAS 2017–2019 METAMS

Eil.Nr.	Uždavinys	Korupcijos prevencijos programos priemonės	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo/vykdymo laikas/periodiškumas	Vertinimo kriterijai
1.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos tikimybės prevenciją LNB veiklos srityse.	Parengti, atnaujinti ir patvirtinti Kovos su korupcija veiklos planą 2017-2019 metams.	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius. Įstaigos vadovas	2017-04-01	Parengta programa ir tvarkos aprašas
2.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos tikimybės prevenciją LNB veiklos srityse.	Parengti bendrąją konkurso laisvoms darbo vietoms užimti LNB tvarką	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	2017-06-30	Parengta tvarka
3.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos tikimybės prevenciją LNB veiklos srityse.	Įgyvendinti konkursus laisvoms etatinėms pareigoms užimti. Užtikrinti visuomeninių organizacijų atstovams galimybę dalyvauti darbuotojų atrankos veikloje.	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	nuolat	Harmoningo kvalifikuotų žmogiškųjų išteklių atrankos proceso užtikrinimas
4.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos	Įstatymų nustatytais terminais, administruoti ir	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	nuolat	Darbo konfliktų prevencija.

	tikimybės prevenciją LNB veiklos srityse.	apibendrinti skundus ir pareiškimus.	Struktūrinių padalinių vadovai ar jų įgalioti asmenys.			
5.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos tikimybės prevenciją LNB veiklos srityse.	Užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumą. Informacijos apie korupcijos prevenciją LNB sklaida.	Komunikacijos ir rinkodaros departamento Ryšių su visuomene skyrius.	nuolat	Problemos atpažįstamumas	
6.	Antikorupcinės aplinkos kūrimas	Parengti pasiūlymus bei išvadas dėl Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	Iki 2017-07-01	Parengti tvarkas	pasiūlymus,
7.	Antikorupcinės aplinkos kūrimas	LNB rengiamų normatyvinių dokumentų teisinės atitikties vertinimas	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	nuolat	Atitiktis prevenciją įgyvendinantiems teisiniams aktams	korupcijos
8.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Analizuoti tarnybinių komandiruočių ir stažuotių išlaidų LNB praktiką	Buhalterijos skyrius	nuolat	Komandiruočių ir stažuotių išlaidų pagrįstumas	
9.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Užtikrinti skaidrų ir racionalų viešųjų pirkimų organizavimą. Viešuosius pirkimus vykdyti vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais.	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	nuolat	Parengti viešųjų pirkimų vykdymo tvarką nustatantią pirkimų organizavimą ir vykdymą	
10.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Skelbti supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės CVP IS	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	Po pakeitimo per 3 d.	Informacijos operatyvumas	
11.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	LNB planuojamus viešuosius pirkimus skelbti LNB svetainėje.	Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyrius.	Kiekvieną ketvirtį	Informacijos skaidrumas	

12.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Įgyvendinti viešųjų pirkimų pretenzijų analizę	Teisės ir žmogiškujų išteklių skyrius.	nuolat	Informacijos skaidrumas
13.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Viešai skelbti finansines ataskaitas internetinėje svetainėje	Buhalterijos skyrius	Pirmasis einamų metų ketvirtis	Informacijos prieinamumas
14.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Informacijos apie darbuotojų darbo užmokesčio vidurkius viešinimas	Generalinio direktoriaus pavaduotojas ekonomikai ir finansams	Kiekvieną ketvirtį	Informacijos skaidrumas
15.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	Reprezentacinių išlaidų panaudojimas laikantis nustatytos tvarkos	Generalinio direktoriaus pavaduotojas ekonomikai ir finansams	nuolat	Informacijos skaidrumas
16.	Organizuoti ir įgyvendinti korupcijos prevenciją LNB veiklos srityse	LNB gautos labdaros panaudojimo kontrolė.	Generalinio direktoriaus pavaduotojas ekonomikai ir finansams	nuolat	Skaidri gautos labdaros skirstymo aplinka
17.	Darbuotojų atskaitomybės ir atsakomybės didinimas korupcijos prevencijos veiklos srityse	Didinti LNB darbuotojų sąmoningumą, atskaitomybę ir atsakomybę korupcijos prevencijos srityje. Ugdyti dorą ir etišką elgesį- suvokimą apie korupcijos ir kitų teisės aktų pažeidimų daromą žalą.	Padalinių vadovai	nuolat	Informacijos skaidrumas